

AMvB: Implementatie RED III – vergunnen

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) heeft met interesse kennisgenomen van de [internetconsultatie](#) over de algemene maatregel van bestuur (AMvB) voor de implementatie van REDIII – onderdeel vergunnen. RED III is de derde versie van de Europese richtlijn voor hernieuwbare energie. De herziene richtlijn heeft als doel de energietransitie te versnellen, zodat Europa minder afhankelijk wordt van het buitenland en de Europese klimaatdoelen dichterbij komen. De NVDE blijft pleiten voor een verdere uitwerking van (alternatieve) maatregelen om de vergunningsprocessen voor hernieuwbare energieprojecten te versnellen.

Hoewel de NVDE blij is dat de implementatie van de RED III (omtrent vergunnen) verder wordt doorgezet in Nederland, sluiten wij ons aan bij de zorgen van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei dat de meerwaarde van dit onderdeel van de RED III beperkt is voor versnelling van de energietransitie. Hieronder reageren wij op het voorstel: we gaan in op veranderingen die in de AMvB worden geregeld; geven we aanvullingen om te zorgen dat RED III zo goed mogelijk wordt geïmplementeerd; en benoemen we de randvoorwaarden die op orde moeten zijn voor snelheid in de energietransitie.

Wat kan nog verbeterd worden?

- **Helderheid over vergunningen na positieve screening.** De NVDE ondersteunt het uitgangspunt van RED III dat een project direct kan starten bij een positieve screening. In de huidige RED III en AMvB is echter onduidelijk of hierdoor **alle** bestaande vergunningen komen te vervallen. Voor de praktische uitvoerbaarheid en versnelling van projecten zou het wenselijk zijn dat dit expliciet wordt geregeld.
- **Zorg voor duidelijkheid over tijdige vergunningen.** Artikel 10.23 lid 6 van het Omgevingsbesluit maakt het mogelijk om vergunningen voor bepaalde tijd te verlenen wanneer mitigerende maatregelen nog onvoldoende zijn bewezen. De NVDE begrijpt de wens om innovatieve maatregelen toe te laten, maar waarschuwt dat dit kan leiden tot onzekerheden over de looptijd van projecten. Als de duur van de vergunning afhankelijk wordt van monitoringsresultaten, kan dit de investeringsbereidheid van marktpartijen verminderen. De NVDE vraagt daarom om verduidelijking van de toepassing van deze bepaling, zodat rechtszekerheid behouden blijft.
- **Gelijke procedure voor alle bestuurslagen.** De NVDE merkt op dat gemeenten de aanwijzing van een versnellingsgebied kunnen combineren met een projectbesluit, terwijl provincie en Rijk daarvoor momenteel afzonderlijke stappen moeten zetten. Hoewel artikel 5.44 van de Omgevingswet provincies en het Rijk ook de bevoegdheid geeft een projectbesluit vast te stellen, is de procedurele uitwerking in de AMvB minder duidelijk. De NVDE pleit daarom voor meer uniformiteit tussen bestuurslagen, zodat aanwijzing van een versnellingsgebied en het projectbesluit ook bij provincie en Rijk in samenhang

kunnen worden voorbereid en vastgesteld. Dit draagt bij aan duidelijkheid en voorkomt onnodige vertraging.

- **Voorkom vertraging door toetsingscapaciteit bij plan-MER.** Hoewel de nota van toelichting beschrijft dat de plan-MER in versnellingsgebieden eenvoudiger wordt, bestaat er het risico dat de toetsingscapaciteit onvoldoende is om alle aanvragen tijdig te behandelen. Dereguleer daarom de toetsing van de plan-MER voor duurzame warmteprojecten in lijn met het Omnibus Vereenvoudigingspakket van de Europese Commissie. Dit voorkomt dat capaciteitsproblemen bij de toetsingsorganisatie alsnog tot vertraging leiden, ondanks de intentie tot versnelling.
- **Voorkom dubbele toetsing bij beroep.** Maatregelen uit het versnellingsgebiedplan krijgen doorwerking via voorschriften aan de omgevingsvergunning. Om te voorkomen dat dezelfde onderwerpen in verschillende procedures opnieuw worden beoordeeld, stelt de NVDE voor om in de regelgeving vast te leggen dat beroepsgronden die zich richten op voorschriften die rechtstreeks voortvloeien uit het versnellingsgebiedplan, niet opnieuw bij vergunningverlening kunnen worden aangevoerd. Dit bevordert een efficiëntere rechtsgang en voorkomt vertraging.
- **Verduidelijk het screeningscriterium.** De maatstaf ("wel/niet zeer waarschijnlijk leidt tot aanzienlijke onvoorziene negatieve effecten") is moeilijk te interpreteren laat ruimte voor uiteenlopende beoordelingen door bevoegde gezagen. De NVDE verzoekt om nadere toelichting en concrete handvatten, zodat screening van projecten op een consistente en voorspelbare manier kan plaatsvinden. Dit bevordert rechtszekerheid en vermindert de kans op vertraging door aanvullende onderzoeken.

Randvoorwaarden voor versnelling

De randvoorwaarde voor versnelling bij energietransitie projecten moet op orde zijn, aanvullend op wetgeving, zoals RED III. Dat vergt niet alleen juridische aanpassingen, maar ook extra (juridische) capaciteit en snelheid.

- Versnel de politieke besluitvorming over energieprojecten vanuit verschillende overheden.
- Extra ondersteuning voor overheden die het klimaat en energiebeleid uitvoeren. Ook bedrijven dragen hier waar het kan aan bij.
- Zorg voor uitbreidingen van de expertpool van juristen en rechters met specialistische kennis over energieprojecten. Zorg voor bundeling om slim met schaarse capaciteit om te gaan en versnel waar mogelijk beroep- en bezwaarprocedures.

Dit alles vergt politieke moed en doorzettingsvermogen.

RED III inzetten voor stikstofuitzondering

Hoewel de NVDE onderkent dat de RED III strikt genomen niet is bedoeld als instrument om de stikstofproblematiek op te lossen, biedt deze wel mogelijkheden die ons op weg kunnen helpen om uit het stikstofslot te komen. Veel duurzame energieprojecten kunnen per saldo een reductie van stikstofemissies veroorzaken doordat zij fossiele energie vervangen, ondanks dat de duurzame energieprojecten in de bouwfase (en soms in de exploitatiefase) stikstof uitstoten. Deze duurzame energieprojecten dragen daarmee bij aan de klimaatdoelstellingen, en tegelijkertijd aan de stikstofreductiedoelstellingen.

RED III biedt de mogelijkheid om de ADC-toets voor energietransitie projecten sneller en eenvoudiger te maken. Op grond van artikel 16 septies van de Hernieuwbare Energie Richtlijn (2018/2001) moeten lidstaten

de planning, bouw en exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie, infrastructuur daarvoor en opslagactiva van hoger belang vermoeden en vermoeden dat zij de volksgezondheid en de openbare veiligheid te dienen. Daarmee kan voor duurzame energieprojecten het groot openbaar belang worden onderbouwd. Wel moet de dwingendheid en de noodzaak nog worden onderbouwd. Dit maakt de “D” van “Dwingende redenen” uit de ADC-toets een stuk eenvoudiger om in te vullen voor duurzame energieprojecten.

Passend subsidie-instrument voor geothermie

De huidige SDE-systematiek sluit onvoldoende aan bij het investeringsprofiel van geothermie, dat gekenmerkt wordt door hoge aanvangsinvesteringen (CAPEX-kosten) en lange terugverdientijden. Om de doelstellingen van RED III te halen, is het daarom nodig dat er een passend subsidie-instrument komt voor geothermie. Dit kan op twee verschillende manieren:

- Een SDE-subsidie die beter aansluit bij de hoge CAPEX-kosten van, onder andere, geothermie. Bijvoorbeeld door een deel van de subsidie als vast bedrag uit te keren.
- Een CAPEX-gebaseerde subsidie voor (geothermie)projecten in plaats van de huidige SDE-systematiek.

Conclusie

De NVDE waardeert de inzet van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei om via de implementatie van de RED III verdere stappen te zetten richting versnelling van de energietransitie. Tegelijkertijd constateren we dat de voorgestelde maatregelen binnen dit onderdeel van RED III in de praktijk slechts beperkt bijdragen aan daadwerkelijke versnelling. In sommige gevallen kan de huidige uitwerking zelfs leiden tot extra complexiteit en onzekerheid. Het bevoegd gezag (Rijk, provincie of gemeente) zou daarom goed moeten afwegen op welke wijze de energietransitie in de praktijk het meest gebaat is. De echte knelpunten liggen niet zozeer in wetgeving, maar in capaciteit, uitvoeringskracht en urgentie bij overheden.

Om de energietransitie wél in de beoogde versnelling te brengen, is het essentieel dat het Rijk voldoende juridische en ambtelijke capaciteit beschikbaar stelt, en dat gemeenten en provincies hierbij actief worden ondersteund. Daarnaast is het van belang dat de randvoorwaarden voor versnelling, zoals hierboven beschreven, goed op orde zijn. De NVDE denkt graag met het ministerie mee over aanvullende maatregelen die echt het verschil kunnen maken in tempo en effectiviteit van de uitvoering. Alleen met voldoende menskracht, bestuurlijke daadkracht en goede samenwerking kan de versnelling die RED III beoogt daadwerkelijk worden gerealiseerd.